

VASAKRONAN

FÖR GRANSKNING 2021-09-17

Alviks strand Friyteanalys

Introduktion

I denna friyteanalys analyseras det aktuella planområdet för Alviks strand, samt dess närområde för att ge en bild av vilka grönytor och sociotopsytor som finns, tillgången till dessa i dagsläget och hur de kommer att påverkas i framtiden i och med den nya planen.

En sociotopyta är en offentligt tillgänglig yta med sociala värden. Med sociala värden menas att de har ett värde för människors rekreation, upplevelser eller vistelse. Sociotopytor är ofta gröna så som parker och naturområden, men kan också vara hårdgjorda som exempelvis torg. Privata trädgårdar och andra privata områden räknas inte in som sociotopytor då de måste vara offentligt tillgängliga.

Att titta på friytor och tillgängligheten till dessa är viktigt då grönområden har stor betydelse för en stads klimat och för människors välbefinnande. Andelen offentlig grönyta per person är ett betydelsefullt mått som anger besöksstrycket på stadsdelsområdets park- och naturmark. Andelen visar även vilket slitage som kan förväntas och hur skötseln kan planeras. Att titta på avståndet till friytor är också viktigt då det har stor påverkan på användningen av ytorna. Runt 200 meter, vilket är 6-7 minuters promenad för ett litet barn eller någon som går långsamt, är en gräns för vardagsrekreation då det visat sig att större avstånd ger en kraftigt minskad användning.

Analys

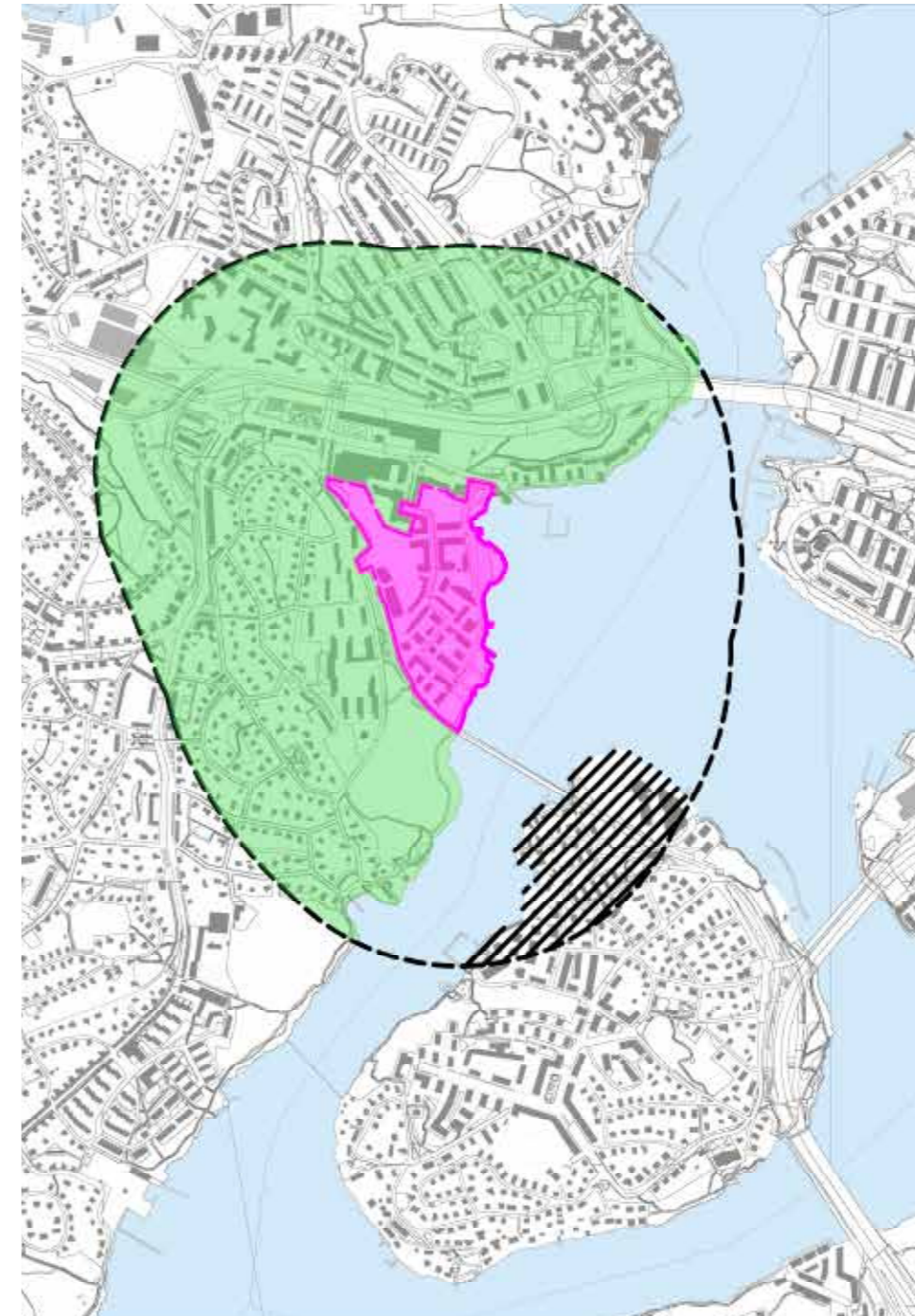
Analysen sker i sex (6) steg.

Det första steget är skapandet av själva analysområdet, vilket inkluderar planområdet och närområdet, som bestäms av en buffert på 500 m från planområdet. I det andra steget redovisas tillgången till sociotopsytor för nutidsbilden och för framtidsbilden. I det tredje sker en beräkning som visar på andelen sociotopyta i procent, både hur stor procent av planområdet och hur stor procentdel det är av analysområdet i både nulägesbild och framtidsbild. Det fjärde steget behandlar grön oas, och visar på hur många kvadratmeter grön oas det finns per boende i planområdet och analysområdet. I femte steget redovisas avstånd till park, och hur stor del av analysområdet som har en park inom 200 m från bostaden, och i det sista och sjätte steget ser man på avståndet till stadsdelspark och hur stor del av analysområdet som har en stadsdelspark inom 500 m från bostaden.

På detta sätt skapas en bild av hur tillgängligheten till grönytor och sociotopsytor ser ut och vad konsekvenserna för dessa blir i och med planeringen för utvecklingen av Alviks strand.

Steg 1: Skapa ett analysområde

Analysområdet inkluderar planområdet (redovisat i rosa) samt en buffert på 500m runt planområdet (redovisat i grönt). Ytor som ligger inom 500m från planeringsområdet men inte kan nås på grund av en vattenbarriär är skrafferade.

Steg 2: Identifiera sociotopytor

Sociotopytor är offentligt tillgängliga friytor med sociala värden, så som rekreationsvärden, upplevelsevärden och vistelsevärden. I analysen ingår dock inte sociotoper med begränsad tillgänglighet som koloniområden, skolgårdar, förskolegårdar och idrottsplatser

Sociotopytor, nuläge.

Inom planområdet:

Kaj och strandpark:

- 1 Alviks strand 8490 m²
- 2 Del av Mälarparken 5271 m² (inom planområdet)

Bostadsnära natur:

- 3 Alviksberget 25485 m² (inom planområdet)

Inom analysområdet:

Bostadsnära natur:

- 3 Alviksberget 9210 m² (inom analysområdet)
- 4 Ladugården 3050 m²
- 5 Lyckolotten och Backkrönet 13300 m²
- 6 Musslan 2837 m²
- 7 Nyponbusken 3016 m²
- 8 Norra broparken 22939 m²

Fickpark:

- 9 Biografparken 2513 m²

Kaj och strandpark:

- 10 Tranebergs strand 7020 m²
- 2 Mälarparken 58722 m² (inom analysområdet)
- 11 Äppelvikshamnen 6805 m²
- 12 Delar av Borgberget 5189 m²
- 13 Delar av Minnebergs strand 20172 m²

Kvarterspark:

- 14 Skorstenen 4376 m²
- 15 Trekanten 1663 m²
- 16 Delar av Lekparken 12096 m²

Park och naturstråk:

- 17 Alviksskälet 3426 m²
- 18 Alvikstrappan och Alvikstorpet 10858 m²
- 19 Delar av Timmerfallet 33267 m²
- 20 Park vid Minnebergsvägen 2630 m²
- 21 Tranebergsskogen 13106 m²

Stor tidstypisk park:

- 22 Tranebergs fritidspark/Idrottsparken 26088 m²

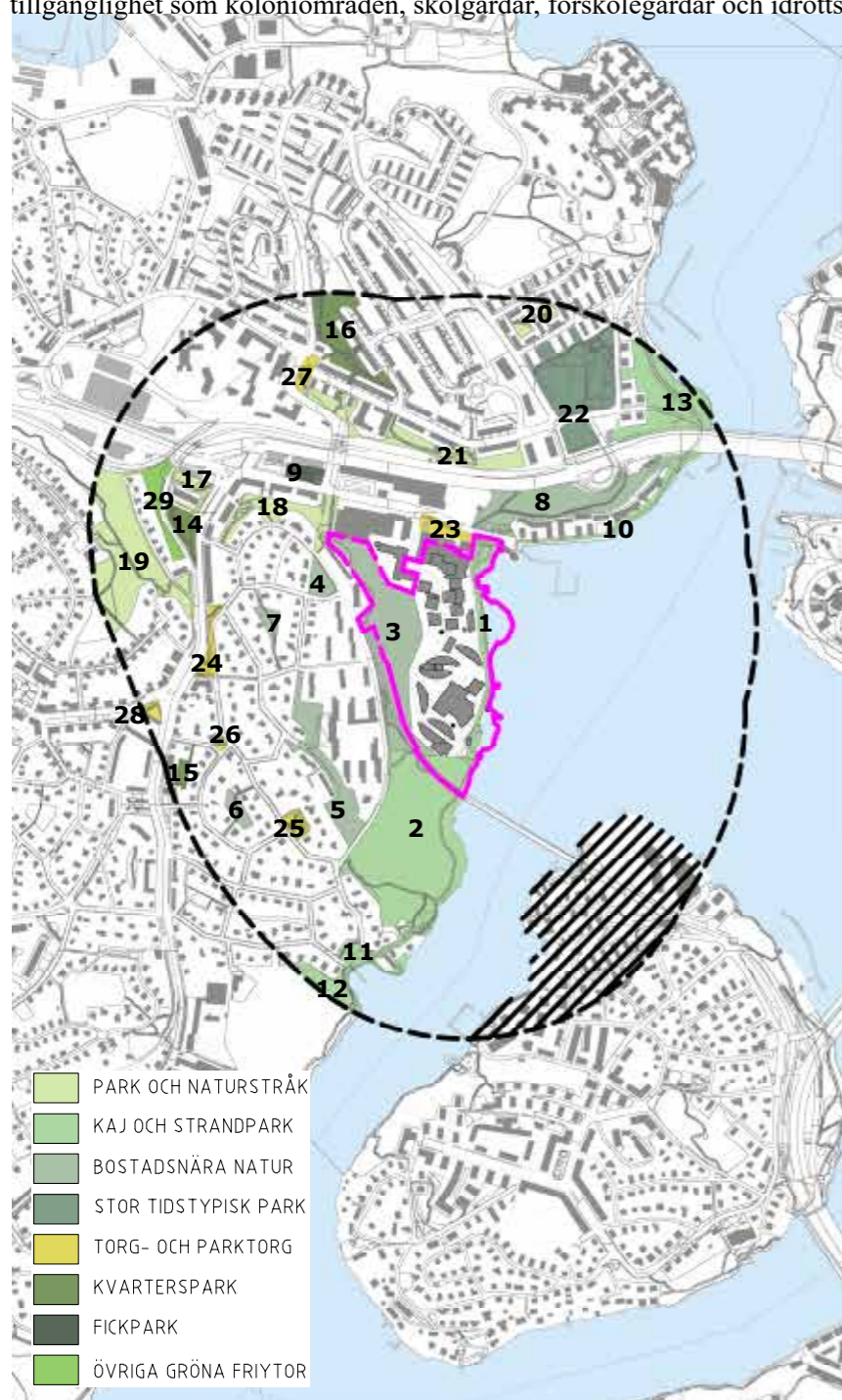
Torg och parktorg:

- 23 Kalle Schröders torg 3022 m²
- 24 Lindarna 3150 m²
- 25 Äppelviksplan 2433 m²
- 26 Snäckparken 660 m²
- 27 Tranebergs plan 1986 m²
- 28 Delar av Alléparken 1201 m²

Övriga gröna friytor:

- 29 Grönya utmed nockebybanan 5503 m²

Total area: 319 484 m²

Förändringar från nuläge till framtidsbild inom planområdet:

Kaj och strandpark: Parken längs Alviks strand utökas.

Bostadsnära natur: Alviksberget minskar. Natur vid Vita villan tillkommer.

Torg och Parktorg: Stationstorget tillkommer. Fabrikstorget tillkommer.

Förändringar från nuläge till framtidsbild inom analysområdet:

Bostadsnära natur: Norra broparken minskar.

Sociotopytor, framtidsbild.

Inom planområdet:

Kaj och strandpark:

- 1 Alviks strand 16949 m²
- 2 Del av Mälarparken 5271 m² (inom planområdet)

Bostadsnära natur:

- 3 Alviksberget 8654 m² (inom planområdet)
- 30 Natur vid vita villan 700m²

Torg och parktorg:

- 31 Fabrikstorget 639 m²
- 32 Stationstorget 2303 m²

Inom analysområdet:

Bostadsnära natur:

- 3 Alviksberget 9210 m² (inom analysområdet)
- 4 Ladugården 3050 m²
- 5 Lyckolotten och Backkrönet 13300 m²
- 6 Musslan 2837 m²
- 7 Nyponbusken 3016 m²
- 8 Norra broparken 19067 m²

Fickpark:

- 9 Biografparken 2513 m²

Kaj och strandpark:

- 10 Tranebergs strand 7020 m²
- 2 Mälarparken 58722 m² (inom analysområdet)
- 11 Äppelvikshamnen 6805 m²
- 12 Delar av Borgberget 5189 m²
- 13 Delar av Minnebergs strand 20172 m²

Kvarterspark:

- 14 Skorstenen 4376 m²
- 15 Trekanten 1663 m²
- 16 Delar av Lekparken 12096 m²

Park och naturstråk:

- 17 Alviksskälet 3426 m²
- 18 Alvikstrappan och Alvikstorpet 10858 m²
- 19 Delar av Timmerfallet 33267 m²
- 20 Park vid Minnebergsvägen 2630 m²
- 21 Tranebergsskogen 13106 m²

Stor tidstypisk park:

- 22 Tranebergs fritidspark/Idrottsparken 26088 m²

Torg och parktorg:

- 23 Kalle Schröders torg 3022 m²
- 24 Lindarna 3150 m²
- 25 Äppelviksplan 2433 m²
- 26 Snäckparken 660 m²
- 27 Tranebergs plan 1986 m²
- 28 Delar av Alléparken 1201 m²

Övriga gröna friytor:

- 29 Grönya utmed nockebybanan 5503 m²

Total area: 310 882 m²

Friyteanalys

Steg 3: Beräkna andel sociotopyta

Analysområdets area: 1 096 434 m²

Planområdets area: 101 256 m²

Sociotopyta i analysområdet i nuläge: 319 484 m²

Sociotopyta i planområdet i nuläge: 39 246 m²

Sociotopyta i analysområdet i framtidsläge: 310 882 m²

Sociotopyta i planområdet i framtidsläge: 34 516 m²

Detta betyder att i nuläget består 29 % av analysområdet av sociotopyta, och 39 % av planområdet av sociotopyta.

I framtidsläget består 27 % av analysområdet av sociotopyta och 28 % av planområdet av sociotopyta.

Detta betyder att i framtidsläget kommer det att bli en minskning av andel sociotopyta med 2 procentenhet i analysområdet som helhet, och med 11 procentenheter i själva planområdet i

I nuläget består 29 % av analysområdet av sociotopyta och 39 % av planområdet av sociotopyta.

I framtidsläget består 27% av analysområdet av sociotopyta och 28 % av planområdet av sociotopyta.

Den rekommenderade miniminivån är 15% sociotopyta. Denna gräns uppfylls med råge både i analysområdet och i planområdet.

Steg 4: Beräkna grön oas per boende

Antal boende i analysområdet i nuläget: 4 676

Antal boende i planområdet i nuläget: 7

Baserat på 2,2 boende per enhet så kommer:

Antal boende i analysområdet i framtidsläget: 7 374

Antal boende i planområdet i framtidsläget: 2 698

Area av grön oas i nuläget i analysområdet: 307 032 m²

Area av grön oas i planområdet i nuläget: 39 246 m²

Area av grön oas i analysområdet i framtidsläget: 295 488 m²

Area av grön oas i planområdet i framtidsläget: 31 574 m²

Detta betyder att det i nuläget är 66 m² grön oas per boende i analysområdet, och 5 607 m² grön oas per boende i planområdet.

I framtidsläget kommer det att finnas 40 m² grön oas per boende i analysområdet, och 12 m² grön oas per boende inom planområdet.

I framtiden kommer det att bli ett högre tryck på de gröna oaserna då andelen boende ökar och andelen grön oas minskar, framförallt kan detta ses inom planområdet. Där kommer det då bli extra viktigt att gestaltningen av de gröna oaserna och materialvalen klarar slitage, och drift och underhåll kan behöva anpassas och intensifieras för att hålla en god kvalitet på ytorna.

I nuläget finns 66 m² grön oas per person i analysområdet och 5 607 m² grön oas per person i planområdet

I framtidsläget kommer det att finnas 40 m² grön oas per person i analysområdet och 12 m² grön oas per person i planområdet

Den rekommenderade miniminivån är 10 m² grön oas per person.

I planområdet kommer det bli 12 m² grön oas per boende, detta betyder att det kommer att bli ett högre tryck på de gröna oaserna än vad det är i dagsläget, men det finns fortfarande mer grön oas per person än miniminivån.

Steg 5: Mät avstånd till park

Ett riktvärde är att kunna nå en park inom 200m från bostaden. En park definieras här som en grön social mötesplats för flera kvarter eller en mindre del av en stadsdel.

En park ska uppfylla följande kriterier:

- Den ska vara minst 0,2 hektar.
- Den ska vara huvudsakligen vegetationsklädd med träd, buskar och gräs.
- Den ska ha minst en tillgänglig entré.
- Den ska innehålla sittplatser, möjligheter till lek och att sitta i solen.
- Den ska erbjuda åtminstone en rofylld del, men gärna även en aktiv del.
- Större delen av parken ska vara solbelyst under minst 4 timmar vid vårdagjämning, det vill säga den ska inte vara skuggad av byggnader eller berg.
- Den bör ha bullernivåer som understiger 55 dB(A) i större delen av parken.

Avstånd till park, nuläge

I dagsläget har den största delen av de boende i av analysområdet 200m eller mindre till närmsta park inom analysområdet.

Parkområdena som uppfyller kraven och inkluderats i denna analys är: Lekparken, Tranebergs fritidspark/ Idrottsparken, Minnebergs strand, Biografparken, Skorstenen, Ladugården, Äppelviksplan, Alviksberget, Mälarparken, Norra broparken och Amviks strand.

Både i nuläget och i framtiden kommer de flesta av de boende i analysområdet ha 200 m eller närmare till en park inom analysområdet.

Avstånd till park, framtidsbild.

I framtiden kommer fortfarande den största delen av de boende i analysområdet ha 200m eller närmare till en park inom analysområdet. Hela planområdet kommer att kunna nå en park inom 200m från sin bostad.

I framtidsläget är det samma parkområden som inkluderats som i nuläget, d.v.s.:

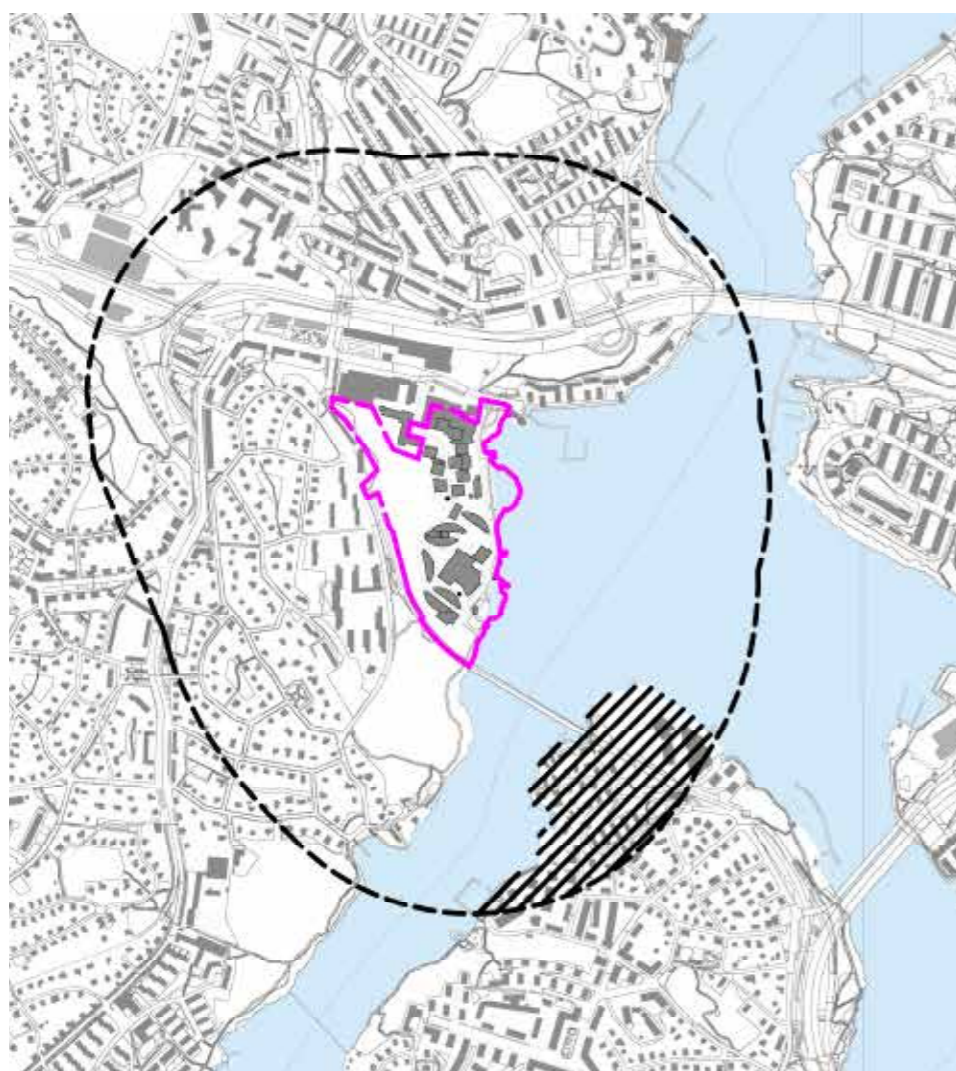
Lekparken, Tranebergs fritidspark/ Idrottsparken, Minnebergs strand, Biografparken, Skorstenen, Ladugården, Äppelviksplan, Alviksberget, Mälarparken, Norra broparken och Amviks strand.

Steg 6: Mät avstånd till stadsdelspark

Ett riktvärde är att kunna nå en stadsdelspark inom 500m från bostaden. En stadsdelspark definieras här som en stor park som fungerar som en målpunkt och en social mötesplats för en stadsdel, eller större delen av en eller flera stadsdelar. En stadsdelspark är så stor att aktiva och rofyllda aktiviteter kan pågå samtidigt.

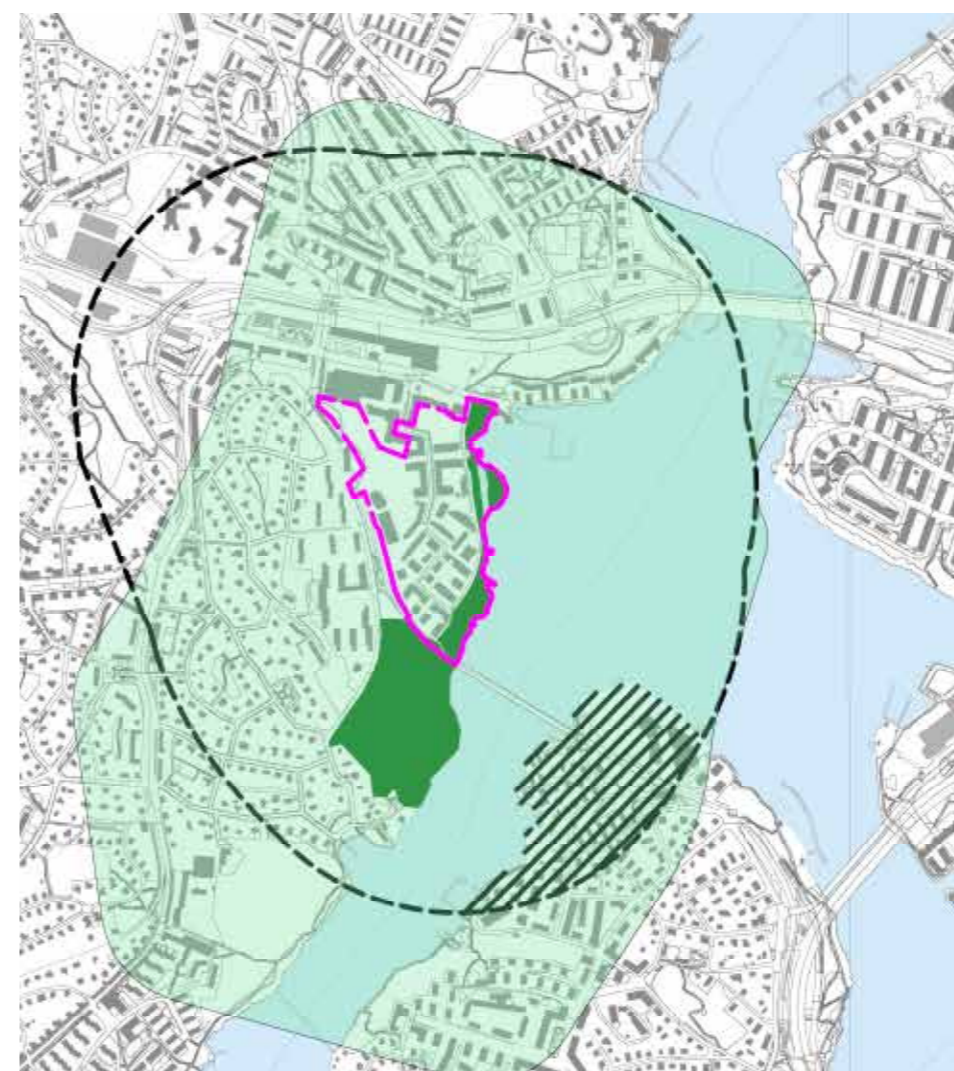
En stadsdelspark ska uppfylla följande kriterier:

- Den ska vara minst 3 hektar och minst 50 meter bred.
- Den ska huvudsakligen vara vegetationsklädd med buskar, träd och gräs.

Avstånd till stadsdelspark, nuläge

I nuläget finns ingen stadsdelspark inom analysområdet. De parker som eventuellt uppfyller kriterierna på innehåll är för små, och Mälarparken som är den som uppfyller storlekskriteriet uppfyller inte alla kriterier på innehåll.

Avstånd till stadsdelspark, framtid.

I framtiden finns det fortfarande ingen stadsdelspark inom analysområdet. Men om Alviksparken som i framtiden utvecklas och då kommer uppfylla många av innehållskriterierna för en stadsdelspark räknas ihop med Mälarparken, då de angränsar till varandra, så skulle i teorin kriterierna för stadsdelspark uppfyllas.

I sådana fall kommer den största delen av planområdet och en stor del av analysområdet ha en stadsdelspark tillgänglig inom 500 m.

Sammanfattning

I och med utvecklandet av planområdet för Alviks strand så kommer det att bli en minskning av sociotopyta i närområdet och det kommer bli färre kvadratmeter grön oas per person än vad det är i nuläget. Trots minskningen finns det fortfarande gott om sociotopyta med nästan det dubbla över den rekommenderade miniminivån på 15 % i både analys. och planområdet. I analysområdet har man fortfarande många kvadratmeter grön oas per person (40m²), inom planområdet är det färre kvadratmeter med endast 12 m² per person så att det kommer bli ett högre tryck på de gröna oaserna, men det är fortfarande mer än den rekommenderade minimigränsen på 10 m².

Både i nuläget och i framtiden kommer de flesta boende att ha 200 m eller kortare till närmsta park inom analysområdet. Det finns i dagsläget ingen stadsdelspark inom analysområdet, och kommer heller inte i framtiden att göra det. Men i och med utvecklingen av planområdet kommer framförallt kvalitétéerna i Alviks strandpark utvecklas, och om Alviks strandpark med sina utökade kvalitéter och Mälarparken, som avgränsar till varandra, räknas samman skulle de tillsammans kunna uppfylla kraven på en stadsdelspark. På så vis kan den största delen av analysområdet erbjudas kvalitétéerna som finns i en stadspark inom 500 m från bostaden.

Källor

Som underlag för denna friyteanalys har Stockholm stads *Friyteguiden, oktober 2019*, använts. Underlag för sociotopytor kommer från Stockholm stads Sociotopkarta samt Parkplan Bromma. Statistik om boende kommer från Stockholms stad 2021-04-14.